

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: DUMINEC'A.

<p>PRETIULU ABONAMENTULUI: Pentru Anstro-Ungari'a pe anu . . 5 fl.—cr. " " " " " 1/2 anu 2 fl.50cr. Pentru Romani'a si strainetate pe anu 14 fr. " " " " " pe 1/2 a. 7 fr.</p>	<p>PRETIULU INSERTIUNILORU: Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.; si mai sus 5 fl. v. a.</p>	<p>Correspondentiele sè se adreseze la Redactiunea dela „Biseric'a si Scól'a.“ Èr banii de prenumeratiune la „TIPOGRAFIA DIECESANA in ARAD.“</p>
---	--	--

Cuventulu de deschidere

rostitu de vicariulu protopopescu Paulu Tempea la conferinti'a mixta protieasca-invetiatorésca, tienuta in Banatu Comlosiu la 9/21. Ianuaru a. c.

(Continuare si fine).

O alta recerintia la predarea invetiaturiloru fosilitóre este energi'a cu devotamentu. — Cand pre-dàm invetiaturi, acelea trebuie se fie bine consumate, ca din acele se resara o viétia noua. — Legea naturala dovedesce, ca sementi'a atunci resare, cand se consuma pe sine. — Astfelu vedemu ca si barbati devotati binelui trebuie sè se consume pe sine prin energi'a, ce ó desvólta ei, pre á produce viétia in altii; si totu asemenea si preotimea devotata binelui societáti crestinéscu.

Este fara indoieála, cà ni putem consumá poterile si pentru alte scopuri, cari producu stricatiune noue, si societáti crestinéscu — de ce inse ne ferésca Ddieu!

Cá esemplu aducu pe imperatulu Irodu, carele fiindu pedepsitu de Ddieu pentru faradelegile sale a fost consumatu de vermi.

Alta consumare inse este aceea, carea se face in devotamentulu energiosu alu detorintieloru chemarei individulu consacratu de Ddieu spre a servi binelui publicu, si noi acést'a din urma consumare se ni-o alegemu, fiindca prin ea sè pazesce integritatea bisericéi, si se infrumsetiéza cas'a lui Ddieu.

Am disu, ca avem detorinti'a se intrunim poporulu cu scopu ca se-lu luminám; cum inse lu-vom luminá, cand de unu timpu incóce se obsérva pretutindenea simptome, cari ne punu pe eugete si ne amplu de ingrijire! Unde sunt doi, séu mai multi preoti intr'o comuna, acolo in locu de a lucrá toti impreuna cu energia si devotamentu intr'o directiune pentru binele comunu observámu contrariulu, — si urmarea la aceste nesocotintie este: cà poporulu invétia dela noi vitiuri. Nu voescu a aduce esemple din viéti'a nóstra, am atinsu inse acést'a aparintia cu scopu ca se ne venimu in fire, se cunóscemu ca nu este bine asia pentru biseric'a nóstra.

Daca unu confrate alu nostru si-a castigatu mai multe cunoscentie decât noi, se nu-lu pismuimu; din contra se-lu stimámu cu iubire fratiésca dupa invetiatur'a religiunei nóstre, — dupa cum merita.

Daca unu confrate alu nostru este mai iubitulu la poporeni pentru tactulu si manierele sale placute, se nu-lu pismuimu, ei se-lu iubimu si spriginimu, ca prin desteritatea sa se-si implinésca cu devotamentu detorintiele sale ca pastoriu sufletescu, si se ne bucurámu de succesele sale, — si in acelasi timpu se ne dàm silinti'a a-lu imitá.

Daca unu confrate alu nostru din caus'a betranetieloru nu póte mai multu tienea pasi cu noi, pentru ca poterile l'au parasitu, totusi ar ambitioná se fie consultatu in afacerile nóstre, se-i respectámu dorinti'a, si se-lu venerám, pentruca si noi la timpulu seu vom fi totu asemenea de pretentiosi.

Daca unu confrate alu nostru a gresitu, se nu-lu batjocorimu, ei se-lu mustrámu cá pe unu confrate iubitulu, ca vediendu iubirea nóstra se nu se pornésca spre vitiuri.

Daca unu confrate alu nostru ar fi de unu temperamentu vehementu, ceea ce este o slabitiune capitala la unu pastoriu sufletescu, pe acela se-lu compatimimu si incát ni este posibilu se-lu statuimu cu iubire fratiésca a se moderá, punendu-i totdeun'a in vedere consecintiele daunóse ale slabitiunei sale.

Cu unu cuventu intre noi fratii in Christosu se esiste o emulatiune nobila si o armonie ingerésca, ca prin conlucrarea nóstra armonica se prospereze biseric'a adeca societatea crestinésca.

Iubitiloru frati! Crestinismulu este unu idealu, care ne invétia, cum se ne apropiemu de perfectiune, adeca cum se ne castigámu o cultura interna perfecta spre a fi fericiti in intielesu bine priceputu. — Spre a cuprinde idealulu perfectiunei trebuie se fimu inspirati de Duchulu lui Ddieu care este Duchulu intielegerei si Duchulu temerei de Ddieu. Intemeiatoriulu perfectiunarei omului a fostu si este Mantuitoriulu Christos, pe acést'a déca-lu vomu consultá in tóte in-

treprinderile si lucrările năstre, credu că nici odata nu vom gresi. — Se privim totdeun'a la devotamentul seu, la abnegatiunea sa, la manierele sale, la iubirea sa de ómeni, si tóte aceste adeca: actiunile si manierele sale ne voru face perfecti si ne voru conduce in intreprinderile si lucrările năstre spre binele si fericirea năstra si a obstei crestinesci.

Dupa acestea permiteti-mi se mai vorbescu inca despre o recerintia si adeca despre iubirea de ómeni, carea este cea mai principala recerintia in servirea pastorală.

Acést'a recerintia numai atunci o vomu implini perfectu, déca in inimile năstre va locui iubirea. — Este unu lucru nesuferibilu a vedea pe unu parinte sufletescu cum faciăresce iubirea in invetiaturile sale de pe amvonu séu ocasionalu, cand din contra inim'a lui este rece, ér naturelulu duru si egoisticu. Sum convinsu, fratiloru, că nici unulu nu suntemu asia, precumu ar trebui se fimu in servirea pastorală, dara unii sunta de totu seraci in punctulu iubirei! Nu ve superati pentru acestu cuventu, pentruca avemu detorintia sè ne indemnămu unii pe altii in bine si iubire, ca se potemu mai usioru implini datorintiele chemarei năstre. „Nimicu se nu faceti prin prigonire séu prin marire desiérta, ci in smerenia unulu pe altulu socotindu a fi mai de cinste de cât pe sine. Se nu caute fiecare numai de ale sale, ci fiecare si de ale altui'a. Impliniti bucuri'a mea, ca se cugetati aceea-si, avendu aceea-si dragoste, fiindu unu sufletu un'a cugetandu“ dice: S. Apost. Pavelu.

Din aceste cuvinte ne potemu convinge, fratiloru, cumca iubirea este unu lucru principalu, in servirea pastorală, — pentru-că iubirea ne da putere, si Duchulu santu iniuréza asupra năstra prin iubirea, carea locuesce in inim'a năstra.

In servire implinim datorintiele năstre numai din indemnulu iubirei catra Isusu Christosu, si invetiaturile lui, misicandu-ne inimile, le implinim cu aceea iubire de ómeni, care a petrunsu si sufletulu lui.

Este adevératu că credinti'a face fórte multu, ea este mantuitoare de suflete, dara iubirea este instrumentulu, prin care se esoperéza implinirea credintiei in numele lui Isusu Christosu, celu-ce este insasi iubirea.

Pentru aceea sè ne indemnămu, iubitoru frati, unulu pe altulu in iubire, ca prin aceea se dovedim că ne iubim chemarea pastorală. — De altu-cum cum vomu invetiá pe altii, déca nu avemu iubire catra aceea pe carii ii invetiămu? Cum ne vomu implini datorintiele, déca nu vomu fi jaluzi de chemarea năstra? Este o regula, care nu sufere nici o abatere: cumca spre promovarea vreunui opu este necesariu entusiasmulu.

Deci déca avemu iubire càtra chemarea năstra trebuie se iubim pre Ddieu si pe poporenii nostri, sè ne jertfim chiar si viéti'a pentru acesti'a.

Camca intimpinămu in totu pasulu vietii năstre

greutăti de totu feliulu, pe cari abia le potemu devinge, este adevératu; — cumcà in genere preotimea la noi se lupta cu seraci'a, si acei'a este adevératu; — dara tocmai pentru aceea este mai onorifica sacrificarea, si se sperămu că timpul va ameliorá si starea preotimei năstre? Unulu fiecarele dintre noi sè-si cunósca chemarea s'a si se fie multiemitu cu puseitiunea ce o ocupa, mérga-ne ori bine, ori réu.

Dupa tóte acestea am ajunsu sè me reasumezu.

Am disu ca suntemu invetiatorii poporului si parinti sufletesci, si ca atari avemu datorintie:

1-a sè ne cualificămu necontentitu si deosebí se ne castigămu cultur'a sufletésca, spre a ne inlesni oper'a de a educá si cultivá poporulu, fiindu chemarea năstra a promová cultur'a morala religiósă in poporulu nostru;

2-a intre noi, factorii promovatori de cultura se esiste o armonia angerésca ca prin bun'a întielegere dintre noi si credinciosii nostri, se dovedim că suntemu adevérati parinti sufletesci, si că consumandu-ne puterile in devotamentul detorintieloru năstre pentru binele bisericei adeca alu poporului, se producemu roduri binefacetóre pentru biseric'a năstra si spre a laudá pre Ddieu;

3-a iubirea de ómeni, ce a petrunsu sufletulu Martuitorului nostru Isusu Christosu, se petrunsa si sufletele năstre, ca implinindu bucuri'a lui sè ne impartasim de dragostea lui, fiindu unu sufletu si un'a cugetandu: a ne redicá biseric'a si neamulu nostru.

Astfeliu fiindu cu ajutoriulu lui Ddieu si reasumarea, ar urmă acum sè ve mai vorbescu inca si despre unele recerintie capitale ale invetiatorilor nostri, dara despre acestea cu alta ocaziune, — si asia dechiar conferinti'a de astadi de deschisa.

Santirea bisericei din comun'a Damesiu.

Din protopresviteratul Pestesiului in februaru 1886.

Domnule redactoru! Sum siguru, ca numele comunei Damesiu nu a fost nici odata amintitu in fói'a, ce redigiati. Si nu este mirare, pentruca este o comuna situata intre munti, unde n'a potutu strebate nici odata nici caru cu boi, necum trasura cu cai. Din indurarea lui Ddieu avem inse si in acésta comuna bunu poporu si zelosi credintiosi, desi cu parere de réu trebuie se marturisim, ca chiar din caus'a amintita mai sus arare ori potu strebate organele bisericesci in aceste pãrti.

A avutu inse acestu poporu in diu'a santiloru trei ierarchi din anulu curentu o rara di de serbatóre, o di de adverata bucuria si mangaiare crestinesca. Credintiosii nostri din numit'a comuna si-au ziditu adeca o biserică noua, carea in diu'a numita s'a santitu prin zelosulu parinte protopresviteru alu Pestesiului Teodor Filipu, asistatu de mai multi preoti cu o solemnitare, cum acestu poporu nu a mai vediutu.

Dupa finirea santei liturgii parintele protopresviteru tienù poporului, insetatu dupa invetiatura o cuventare nimerita, in carea in o frumósa limba románesca vorbi despre chiamarea bisericei si insemnatatea scólei.

Vecinicu voru remané nescerse din inim'a acestui poporu cuvintele, prin cari parintele protopresviteru lu-imbarbatà la cercetarea bisericei si la ingrijirea scólei dicendu-i intre altele: „Ati ridicatu acestu santu locasiu Domnului de buna seama pentruca inim'a vóstra, formata prin legea nóstra dreptu credintiósa v'a spusu, ca aici in acestu santu locasiu se aflati mangaiare si invetiatura in necazurile si in durerile vietii vóstre. Vetii aflá acésta mangaiare, vetii aflá sfatu si invetiatura, daca lu-veti cercetá in tóte dilele vietii vóstre, si daca pre langa densulu vetii ingrijí, cá prin scóla se-lu intariti, si prin o crescere buna si ingrijita a prunciloru vostri se inaintati in cele bune, cá astfeliu sè se reverse in mesura totu mai mare darulu si binecuvéntarea lui Ddiu asupra vóstra si a familieloru vóstre.“

Dupa terminarea servitiului divinu esindu parintele protopresviteru din biserica, si vediendu multiimea poporului adunatu din satele vecine, carele nu potuse intrá in biserica din caus'a multimei, ca se nu-lu lase nemangaiatu nici pre acest'a — parintele protopresviteru sub ceriulu liberu in ocululu bisericei tienù o noue cuventare, in carea vorbi despre virtutile crestine, cá isvorulu binelui si fericirei omenesci, indemnandu pre ascultatori a practicá acele virtuti, cá prin practicarea lor se póta se li-se schimbe sórtea spre mai bine.

La iniciativ'a parintelui protopresviteru si a dlui notariu cercualu Vasiliu Czibenszky s'a facutu cu acésta ocaziune si o colecta pre seam'a unui fondu bisericescu, adunandu-se prin contriburi sum'a de 51 fl. 24 cr. v. a. carea indata s'a si predatu episcopiei parohiale, pentru administrare in sensulu statutulu organicu-

La prandiulu comunu, servitu cu acésta ocaziune parintele protopresviteru a ridicatu primulu toastu pentru Majestatea S'a si pentru august'a casa domnitória. Parintele Gavriil Lungu din Panóra a toastatu pentru Pré Santi'a Sa, parintele Episcopu diecesanu, ér dupa acést'a au mai urmatu unu toastu pentru cleru si altulu pentru poporulu credintiosu.

Astfeliu s'a petrecutu acésta di, carea in veci va remané nescérsa din inim'a poporului nostru. I.B.

Notitie despre viéti'a si activitatea Metropolitulu Moldovei Varlaamu (1632—1653).

(Continuare)

Atât la infintiarea scóleloru si aducerea tipografiei dela Kievu, cât si la alte hotariri si dispositiuni folositoare, ce s'au facutu in tiéra pe timpulu domniei lui Vasilie Lupulu, au staruitu si au conlucratu cu zelu Metropolitulu Varlaamu impreuna cu

alti barbati luminati si patrioti si cu Petru Movila. Metropolitulu Varlaamu dá esemplu la tóte nu numai prin cuventu, ci si cu fapt'a. Elu punendu man'a pe péna si dandu bisericei si literaturei nationale opere de mare pretiu, deschise o cale noua si fù antaiulu dintre prelatii bisericei Moldovei, care avù fericita ideia, de a introduce limb'a romana in biserica. Celu putienu oper'a lui intitulata „Carte románesca de invetiatura“ e cea mai vechia carte bisericéscá in limb'a romana, cunoscuta pana astadi si esista din pén'a unui prelatu moldoveanu. Acést'a carte deschide sirulu cartiloru bisericesci, ce s'au indeplinitu treptatu, mai cu seama de eruditulu Metropolitu Dositeiu, care au lasatu bisericei si natiunei romane opere de mare pretiu.

Simtiemintele si credinti'a, de care erá pentrunsa inim'a lui Varlaamu ca crestinu si ca romanu, durea lui pentru nesciinti'a si injosirea, in care se aflau Romanii din caus'a lipsei de scóle si de invetatori, convingerea lui deplina si sincera despre gréu'a misiune de pastoriu si capu alu bisericei, precum si a. m. se vedu din prefati'a operei lui numite, unde intre altele ni spune: „De mare jale, si de mare minune lucru este, o iubite cetitoriu, cand tóte faptele ceriului si a pamentului umbla si mergu tóte careasi la soroculu si la marginea sa la carea intieptiunea cea vecinica le-au facutu, si nici putiena nu smintescu nici gresiescu semnulu seu, numai singuru amarítulu omu ce-i facutu pre obrazulu si pre chipulu tvoretiului 1) seu, cu minte si cu graiu dela densulu cinstitu domnu si biruitoriu pamentului si marei, pasereloru si dobitócelora, pesciloru si tuturoru fieraloru, cum graesce si proroculu ca cu putienelu lumiesiora priinsu mai micu decât ingerii adeca pre omu, numai càci cu trupu éra cu sufletu este fara de mórte ca si ingerii, la care margine si la care sorocu este facutu de Ddiu se mérga, in locu ceare si se grijésca si se nevoiésca nici o-léca se nu smintésca nici sè se scape de acelu semnu, éra elu departe remane, si ticaitiesce se scapa ca si fire de va socotí omulu, si din scriptura nu va aflá altu severitu chemarei sale seau alta margine, fara numai viéti'a acea vestita, carei'a savanu 2) ca si-o dorescu, si o poftescu toti ómenii ér in care lucru sta si se tiene aceea viéti'a, unii cu totul nu sciu nici vor se scie.. pentru aceea dintru antaiu, ce-au fost barbati purtatori de duchulu santu, unii dupa altii si pana acum toti au ostenitu scriindu si talcuindu s. scripturi de, au invetiatu si au aretatu omului in tóte chipurilecalea care duce acolo... catra aceea si alta ostenintia s'au adaosu aceloru barbati purtatori de duchulu santu càci camargendu de sus in jos, si imputienandu-se din ómeni intielesulu s. scripturi, le-au cautatu a pogori, si s. scriptura totu mai pre intielesulu ómeniloru pana au inceputu a scóte aceasiu cinesiu pre limb'a s'a pentru ca se intieléga fie-cine sè se invetie, si se

1) Facetoriului. — 2) Macaru.

marturisésca minunate lucrurile lui Ddieu cu multu mai vertosu limb'a nóstra romanésca ce n'are carte pre limb'a sa, cu nevoe este a întielege cartea altei limbi, si si pentru lips'a dascaliloru si a invetiaturei, cât au fostu invetiandu mai de multa vreme, acum nici atât'a nime nu invétia pentru acea de nevoe mi-au fost cá unu datornicu lui Ddieu cu talentulu ce mi-au datu se-mi potu platí datori'a macaru decât pana nu me ducu in cas'a cea de lutu a mosiloru mei." etc.

(Va urmá.)

*) „Rev. teol.“ anulu III. Nr. 16, p. 127: „Istu domnu (V. Lupulu) au fundatu in Iasi la a. 1644 o Academie,“ éra mai josu se dice: „Dupa monumente (cól'a) este la 1648 de V. Lupulu.“ — In fine G. Saulescu: „Cron. si ist. univ.“ p. 120 ni spune: „Sè se introduca cea slavona-serbésca, carea a tienutu pana la 1644 in dilele Domnului Vasilie, cand se infiintia de acestu fericitu Gimnasi'a Vasiliana in manastirea santiloru Trei-Ierarchi.“ In privinti'a felului scólei dlu Densusianu: l. c. p. 84 dice: „Acésta scóla inse a fost la inceputu slovanésca.“ — Cantemiru: l. c. p. 170 ni spune; „Prin ingrijirea acestui Domnu s'a fundatu mai intaiu o scóla grecésca; si a luat mesuri, ca in tóte manastirile cele mari sè se primésca monachi greci, cari se invetie pe fiii boeriloru limb'a si sciinti'a gréca.“ — „Rev. teol.“ l. c. p. 122 dice: „Scól'a gréca este fundata in Moldov'a la 1644.“ — Lazariciu: l. c. p. 63 spune: „Au infiintiatu la 1642 la Iasi, in manastirea Trei-Ierarchi si o scóla superióra, numita vasiliana, in care se institui catedre de teologie, de dreptu, de limb'a latina, gréca si romana si alte sciintie.“ — Misailu: l. c. p. 73; „Cu acestu ajutoriu nemuritorulu Domnu a potutu infiintiá scól'a stituindu catedre de teologie, de dreptu, de limbile latina, gréca, romana si alte sciintie.“ — Xenopolu: „Ist. univ. prescurtata“ p. 163: „Se organizésca scól'a din Trei-Ierarchi (teologie, dreptu, limbile clasice) organizata de Sofronie, directorulu scólei de Kiev.“ — Sincai: l. c. p. 58: „Au primitu (V. Lupulu) carti si cantari grecesci si latinesci in Moldov'a, pre acesti'a din Poloni'a, facut'au scóle grecesci in manastiri si dupa Kazig, un'a si latinésca.“ — I. G. Popescu: l. c. p. 24: „Acestu Domnu (V. L.) a a latitu scól'a infiintiata de Alesandru celu Bunu la 1041, mutandu-o din Sucéva la Iasi sub nume de „Academi'a vasiliana.“ Institutulu vasilianu exista si astadi la Iasi in manastirea Trei-Ierarchi. Pe langa acésta scóla Vasilie Lupulu a mai infiintiatu doue scóli de teologia pe langa episcopie, alte doue scóli pentru limba romana si slavona pe langa Metropoli'a din Iasi.“ — Vasilie Gr. Popu, in „Conspectu asupra lit. romane.“ Bucuresci 1875 p. 49 dice: „Vasilie Lupulu alu Moldovei si Mateiu Basarabu alu Munteniei introducú limb'a romana in biserica fundandu si scóle romane.“ — Metropolitulu Moldovei Veniamin Costachi in prefati'a liturgiei tiparita la 1834 dice: „Dnu Vasilie Voda carele zidindu manastirea santiloru Trei-Ierarchi din Iasi au infiintiatu si o academia in limb'a latinésca mum'a limbei nóstre, si au renduitu ca sè se invetie in ea si sè se scrie si in limb'a romanésca.“ — In fine Paulu de Halepo ni spune, ca scól'a infiintiata de V. Lupu a fost romnéscá. Elu dupa ce dice, ca mai nainte rugaciunile le ceteau Romanii numai in limb'a serba, in care limba erau scrise cartile bisericesci, intrebuintiate de Bulgari, Serbi, Romani, Cozaci si pana la Moscú'a, continua astfelu: „Dar limb'a munteniloru si Moldoveniloru fiindu acea romanésca, ei cetescu serbesce fara a întielege. Pentru acést'a ratiune, beilulu zidi langa manastirea sa unu mare colegiu romanescu si publica carti in limb'a romana.“

Multimea acést'a de citate aduse aci, cari nu consuna unele cu altele, ni arata, cât de departe ni aflámu noi Romanii, ca se potém avé ceva síguru, cum in alte privintie, asia si in privinti'a trecutulu nostru culturalu, dupa cum au alte natiuni. Noi bagamu in seama si greutátile cele mari, ce intimpina ori care scriitoriu romanu din caus'a lipsei de isvóre, bagámu in seama si tóte nefericirile, prin cari au trecutu Romanii pana in timpulu din urma. Acum inse, gratia Domnului, respirámu aerulu scumpei libertáti si ar fi timpulu, si noi sperámu, ca barbati talentati si cu cunosctintie intinse ai natiunei romane se voru pune seriosu la lucru si ne voru imbucurá cu lucrári mai de pretiu, dupa cerintiele timpului si a epocei, in care traimu. Noi aci, desi timpulu nu ni permite si nici scopulu nu ni lasa, de a dice ceva mai pe largu despre scól'a infiintiata de Vasilie Lupulu; cu tóte acestea credemu a fi bine se dicemu macaru ceva pe scurtu de astadata. Parerea nóstra in privinti'a fundarii scóloru este, ca in anulu 1642 erau deja infiintiate, fiindca in acestu anu Sofroniu, egumenulu manastirii Trei-Ierarchi si directoriulu scóloru, a luat parte la sinodulu din Iasi diu anulu 1642 si a subscrisu actele acelu sinodu. In privinti'a studiiloru, care sè se fi predatu, si a limbei de propunere potém dice numai atât'a, ca Petru Movila, trimitiandu profesori dela Kiev, unde in mare parte limb'a de propunere éra cea latina, acesti profesori, venindu aci voru fi cautatu se reguleze scól'a macaru in câtv'a daca nu in totulu, dupa modelulu celei din Kiev; deci voru fi predatu ceva si in limb'a latina. In limb'a gréca inca trebuie sè se fia predatu câte ceva, càci marturiile ni arata, ca Vasilie Lupulu, desi se urcase pe tron prin ajutoriulu partidei nationale a boeriloru, cu tóte acestea a favorisatu limb'a gréca, a spriginitu pre Greci, i-a ajutat si le-a datu si functiuni in tíera si prin acést'a a facutu, ca pe timpulu seu limb'a gréca se nu fie asia de straina Romaniloru. Slavonesce a trebuitu sè se predee, càci éra limb'a, cu care Romanii se folosisera atât'a timpu si in biserica si in administratiune in daun'a limbei si literaturéi nóstre nationale, si n'au potutu scapá de acésta limba, decât in in secolulu 18., cand de o parte se completasera tóte cartile bisericesci in limb'a romana, incependu treptatu din timpulu Domniei lui Vasilie Lupulu si Mateiu Basarabu si continuaudu pana la alu 18 secolu, cand de alta parte limb'a gréca se intinse ca o pecingine si incepù a luá loculu celei slavone asia incât in a dou'a jumetate a secolulu alu 18, limb'a de corespundintia, limb'a curtii si administratiloru éra cea greca si in mare parte se virise si in biserica. Nesuinti'a unor'a dintre Romani éra acum mare, de a-si cultivá limb'a loru; deci in scólele infiintiate a trebuitu sè se predea si limb'a romana, si daca si nu avem marturii sígure, cari se ri spuna, ca limb'a de propunere in mare parte a fost cea romana, cu tóte acestea starea lucruriloru ni impinge se credemu acést'a, de órece, cum ar fi potutu profesorii se predee lectiunile loru intr'o limba, pe care studentii n'o întielegeau si n'o pricepeau. Pe langa acést'a ar trebui se mai gandimu, daca nu cumva intre profesorii Romanii, cari vor fi studiatu in locurile de sub steapanirea Poloniloru, cum la Liovu, Unievu, Kiev si in alte locuri, fiindca noi gasimu amintiri despre mai multi Romani fórté invetiati, ca Paulu Berendeiu, numitu cá calugaru Samú'a, mortu la 13 Iuliu 1632 in Kiev, unde fu chiamatu de Petru Movila, dupa ce fusese de câtv'a timpu la Unievu mai mare peste tipografie de acolo, pusu fiindu de Episcopulu ortodocsu din Leopole, Gedeon Balabanu, Romanu de nationalitate, alu carui nepotu Dionisiu Balabanu ocupá scaunulu Metropolitanu din Kiev in anulu 1657 (diuariulu „Traianu 1869 p. 188 sq. 237 sq.“) Pe langa acést'a cronicariulu polonu

*) Continuare la a 4-a nota. Nr. 5, pag. 35. Red.

Inmormentarea avocatului Adalbert Mihailoviciu.

Duminec'a trecuta la órele 12 si unu patrariu s'au depusu spre odichna eterna remasitiile pamentesci ale multu regretatului Adalbert Mihailoviciu, avocatului in Siri'a, asesoru consistorialu, deputatu sindalulu si congressualu.

Servitiulu funebru a fost oficiatu prin parintele protopresviteru alu Siriei Georgiu Popoviciu, asistatu de ieromonachulu Augustin Hamsea, preotii Atanasiu Mer'a din Siri'a, Constantin Popoviciu din Comlosiu, Isai'a Faura din Pancot'a si protodiaconulu Ignatiu Pap.—

A fost unu actu sfasiatoriu de inima actulu, de carele vorbimu. Intréga inteligenti'a din Siri'a, multi dintre inteligentii din comunele vecine, intre cari am vediutu si mai multi inteligenti de aici din Arad—venise se depuna tributulu de recunoscintia barbatului, carele s'a despartitu pentru totdeun'a dintre noi. Poporulu din Siri'a si multi de prin satele vecine, insotia conductulu cu ochii plini de lacrimi in conscienti'a durerii, ce a trebuit se indure prin mórtea unui demnu aperiatoriu alu drepturilor sale si a unui bunu si vrednicu muncitoriu pre terenulu bisericescu si scolaru.

La finea servitiului funebru, oficiatu in biseric'a din Siri'a, ieromonachulu Augustin Hamsea tienu unu discursu, in carele schiti'a biografi'a reposatului, si dete espressiune durerii, produse in sinulu familiei, in inimile cunoscutiloru si amiciloru sei, precum si in sinulu bisericeii si natiunei prin trecerea cea pré timpuria a reposatului din acésta viétia. Din acestu discursu estragemu aci urmatórele date :

Reposatulu s'a nascutu la anulu 1847 in comun'a Berzav'a, unde parintele seu functioná cá notariu comunalu. Stremutandu-se mai tardiu tatalu seu la Radn'a in calitate de pretoru si inspectoru scolaru tenerulu Adalbert frecuentá mai antaiu scól'a poporala din Radn'a, de unde fu adusu la Aradu in clasele gimnasiale. Dupace absolvá studiile gimnasiale aici in Aradu merse la Pest'a, unde la anulu 1868 absolvá studiile juridice. Dupa absolvare fu numitu de

Jerlicz contimporeanu cu Petru Movila ni spune, ca Petru Movila erá incungiratu de Romani Moldoveni: „Slugile lui Movila tota moldovenime!“ etc. („Arch. ist.“ tom. II. p. 12). Aici nu e de a se luá servitoriul lui Petru Movila, ci ómenii, cari lu-incungirau, fiindca Jerlicz aici descrie cam cu mahnire despre intemplantarea, ce ni istoriscesc. Deci credemu, ca Petru Movila, acestu barbatu atât de zelosu si atât de binevoitoriu conationaliloru sei, prin ale carui staruintie s'au infintiatu scól'a din Iasi si care a tramisu si tipografi'a pentru tiparirea de cárti, acestu barbatu, dicu nu va fi tramisu in Moldov'a numai ómeni necunosctori de limb'a si datinele poporului, pe ai carui copii trebuiéu se-i invetie carte, ci de buna seama si de acei'a, cari intielegeau limb'a romana si cari nu poteau fi altii, decât totu dintre Romanii, cari invetiasera in locurile de substepanirea polona.

jurasoru la Borosiu-Siebesiu, ér mai tardiu fu alesu prin congregatiunea comitatensa de subpretore la Agrisiu.

La anulu 1872 depuse censur'a de avocatulu, si deschise cancelari'a advocatuala in Siri'a, unde luá parte activa in afacerile bisericeii si scólei cá presedinte alu comitetulu parochialu si cá zelosu lucratoriu in afacerile acestei comune. In timpululu din urma s'a ocupatu cu ideia de a infintia in Siri'a o reuniune de creditu si ajutorare, dar mórtea lu-rapí mai nainte de a poté, se véda acésta opera terminata.

Pre reposatulu lu-deplange neconsolabil'a s'a soicia Irin'a, nascuta Bariha si trei prunci minoreni: Livi'a, Flórea si Iuon, lu-deplange mam'a s'a, fratele seu Acasiu si sor'a s'a Otilia, maritata Pap, precum si numerosi consangeni, amici si cunoscuti. Lu-deplange mai departe parochia nóstra din Siri'a, precum si noi toti acei'a, cari l'am cunoscutu, si l'am inbitu.

Fie-i tierin'a usióra si memori'a binecuventata!

O reuniune de pastrare si ajutorare in Diosegu.

Diosegu in februarie 1886.

Domnule Redactoru! Intorcendu-me pe la cas'a parintelui nostru mai de multe ori, si sciindu ca pórtá unele novele, lu-intrebamu, ce noutati mai sunt prin tíera? Parintele mi-spune, ba mi-da si mie novele se cetescu; intr'altele si „Biserice'a si Scól'a“.

In fói'a acést'a precum vedu, romanii din tíera spunu tóte cele ce facu, si li-se intempla, fie bine ori reu. Cetit'am adeca, ca intr'o comuna s'a facutu coru de cantari; ca unu omu induratu, a daruitu bani ori vestminte bisericeii, si alte multe. Gandit'am ca ar fi bine, se dau si eu seama lumii, de cele ce s'au intemplantu in satulu nostru; de aceea te rogu domnule redactoru, se ai bunatate a publica si epistol'a mea in „Bis. si Scól'a“.

Coru de cantari si la noi este, si au fost, de cand parintele betranu Zacharia Popu se afla la noi, si de atunci 40—42 de ani precum andu e dreptu, ca nu e coru precum am invetiatu si eu, cu note, dar noi ne indestulimu cu elu, cáci toti cantamu. Tenerimea cu dlu invetiatoriu se suie in coru, ei incepu si noi cu totii le ajutam, si merge fórté bine. Pe feciori si fete, dlu invetiatoriu in tóte Duminecele si serbatorile din postulu Nascerii Dlui si din postululu mare, ii aduna la scóla, si acolo ii invetia; si vinu ei toti la scóla, cáci care nu vine, dupa Pasci si in chisilegi, acelui'a nu-i este iertatu se jóce.

Corulu dara la noi este unu lucru vechiu, póte cá ar fi nou, daca am incepe a invetia si noi pe note. Ceva mai nou s'au facutu in comun'a nóstra, cu inceputulu anulu nou 1886, ne-am facutu noi adeca, o „reuniune de pastrare si ajutorare.“ despre ce a scrisu óre-cine in numerulu 51 a anului trecutulu, in foi'a Dtale. — Scopulu acestei reuniuni a nóstre este (precum ne-au spusu si parintele, in predic'a dela anulu nou) a pune la o lature crucerii, fara de cari am poté fi, si se-i damu imprumutu unui omu lipsitu de alu nostru, cu cameta mica. Vedem dara ca de aicea avem dóue folóse, adeca, peste câtiv'a ani din crucerii pusi, vom capeta floreni si ne ajutam unii pe altii; n'a trebui adeca se mergem la streini cu palari'a in mana dupa bani scumpi si inca cu multa umbulare, cáci vom avé noi ai nostri.

Inca in diu'a anului nou dupa médiadi, ne-am si adunatu noi la scóla, unde parintele si mai bine ne-au desfasuratu lucrulu; éra invetiatoriulu Gavrilu Palu ne-au formatu nisce statute, cari trebuie se le bage in seama, si se le implinésca omulu, care vré se fie membru la reunitiunea nóstra. Aceste reguli se cuprindu in vre-o 12 puncte. Cine voesce se fie membru, trebuie se platésca cand intra 1 fl. v. a. dupa aceea in antái'a fiecarui luni câte o suma care nu póte fi mai mica de 25 cr. mai mare inse póte fi. Pentru conducerea trebiloru, ne-am alesu de directoru (presiedinte) pe parintele, de notariu pe invetiatoriulu care totodata este si controloru, éra pre mine m'au alesu de cassariu. Membrii suntem pana acum'a 15, dar precum iéu seama, vom fi si mai multi. *)

Gavrilu Molnaru,
economu.

Desbaterea asupra bugetului ministeriului culturalului si instructiunii publice in diet'a Ungariei.

(Continuare si fine.)

Rossival István (protopopu rom. cat.) reprobă că Ugron a atinsu clerulu inaltu catolicu cu cuvinte defaimatórie. Densulu (Ugron) voiesce a face parada cu catolicismulu seu, unele párti din cuventarea sa suntu de natura d'a-si potea schimbá rolulu cu a unui preotu, citéza locuri din St'a Scriptura, din St. parinti si sínóde, pana candu intrég'a lui vorbire face pre ascultatori a dubitá despre sinceritatea convictiuniloru desfasurate. — Polemiséza apoi si cu Zimándy contra carui'a apróba procedur'a ministrului cu privire la deplinirea scaaneloru epítropesci vacante. —

Baronulu Andeansky Gábor si-esprime bucuri'a, vedindu atáta interesare catra religiunea crestina manifestata de mai multi condeputati ai sei. Nu e amicul sportului de secte ce se ivesce prin America si Rusi'a si deci bine face ministrulu, că impedece respandirea lor: inse doresce ca si jidani se presenteze unu catechismu precisatu pentru prunci scolari ca se se scia ce invétia ei despre credintia si apoi partinesce autonomi'a bisericeii catolice mai vertosu din motivulu, că nu cumva si bunurile prelatiloru cu timpul se ajunga pe man'a jidaniloru.

Gajáry Ödön primesce bugetulu pentru că recunósce progresulu invetiamentului. Constata cu indestulire, că ministrulu nu intarita cestiunea delicata a scóleloru confessionali si acést'a pentrucă si confessiunile din partea lor se silesce a satisfice pretensiuniloru legii. Nu e de acord cu Herman, carele tiene, că religiunea si scól'a nu potu incapé intre oláta.

Szabaly Imre reprobă pasirea vehementa alui Rossival facia de Zimándy, si apoi recomanda ministrului a introduce in scolile poporali vini-si pomicultur'a.

Contele Apponyi Albert pledéza pentru autonomi'a bisericeii catholice si pentru mutarea Pazmaneuului dela Viena Bpest'a; apróba enunciarile deputatiloru serbi Saboljevicu si Ghiurcovicu precum si respunsulu ministrului-presiedinte Tisza la vorbirile acestor'a si la cea alui Const. Gurbanu, apoi continua: „Cu o ingrijire óre-care am ascultatu o parte din vorbirea on. condeputatu Gurbanu, căci din acést'a am crediutn a pricepe, că densulu afla a stá in contrastu cu egal'a indreptatire a cetatieniloru de diferite limbe ca in Ungari'a statulu maghiaru in nisuintiele culturali nu-si denéga caracterulu maghiaru, că adeca mijlócele de statu le intrebuintéza in antái'a linia spre crearea si generalisarea culturai magiare. Si in privinti'a acést'a

credu a fi sinceritatea cea mai buna politica. Limb'a magiara in statulu acest'a nu e numai limb'a oficiala a statului ci totodata e organulu acelei unitati culturali, in carea unitate culturala trebuie se contopésca toti cetatienii din Ungari'a déca numai voimu ca se intarimu fundamentulu sustarii natiunei politice unitare. Candu dara statulu magiaru cu midilócele sale in antái'a linia tinde la crearea si latirea culturai magiare, nu face alt'a, de câtu că nisuieste a intari bas'a unitatii statului si nu gresiesce in contra nici unei pretensiuni juste ori a libertatii vre-unui cetatienu de ori-carea limba din tíera.“

Ministrulu Tréfort sustiene că autonomi'a bisericeii catholice nu e consultu a se introduce precum si aceea, că Pazmaneuulu nu se póte aduce in tíera, déca inse s'aru potea aduce, densulu va conlucrá la acést'a.

Vincentiu Babesiu reflectandu la respunsulu datu de ministru presiedinte deputatului Gurbanu constata, ca nationalitátile din tíera nu ieau in nume de reu, ca statulu in prim'a linia lucra pentru desvoltarea culturai magiare; dar se nu se uite, ca in acésta tíera locuescu in masse atáti'a cetatieni de nationalitate si limba nemagiara, de a caroru cultura nationala statulu pre bas'a legii de nationalitate ar trebui se ingrijésca, ceea ce inse nu se intempla desi legea pretinde. Nu votéza bugetulu.

Szilágyi Dezső afla de juste pretensiunile deputatiloru serbi Saboljevicu si Ghiurcovicu ca se se respecteze legea pentru egal'a indreptatire a nationalitatiloru si ca se se redeschidie congresulu serbescu nu inse si acele dorintie a nationalitatiloru, prin care se cere ca statulu se sustiena institute culturali deosebite pentru densele, nu cumva aceste institute se fie mijlóce in contra statului. Polemiséza cu Babesiu si desfasuira vederile sale asupra intrebării ca in ce consiste statulu magiaru? (dar in desfasurarile sale mai alesu prin tonulu seu apesatu si nereconciliabilu si mai vertosu a datu se se intieléga, ca conducetorii partidei opositiunei moderate ne dusmanescu pre noi, cand cerem ceea ce dupa lege ni se compete).

Ne mai fiind alti vorbitori insemnati, dupace referintele a abstatu dela vorbire si Irányi si-a aperatu proiectulu seu de de resolutiune, — s'a facutu votare si cas'a cu majoritate a primitu bugetulu in generalu si s'a trecut la desbaterea speciala.

La positi'a *instituteloru de invetiamentu.*

Mocsáry Lajos recunósce progresulu facutu in cultura si se bucura de acést'a, dar i sufla ingrijiri impregiurarea, că institutele de invetiamentu sustienute de statu tóte sunt cu limb'a de propunere magiara. Acést'a nu corespunde postulatelor de cultura ce cu totu dreptulu si-forméza nationalitátile fatia de statu. Nu corespunde legii pentru nationalitáti din 1868 carea e lege in vigóre ba e o lege cardinala din punctu de vedere alu insemnatatii, ce are in patri'a nóstra cestiunea nationalitatiloru. — §. 17 alu legii pentru nationalitáti dispune urmatórele: (cetesce).

„Acésta lege — continua Mocsáry — a citat'a condeputatulu Gurbanu in siedinti'a de mai de-unedu, pe acést'a si-a intemeiatu intrég'a vorbire intr'unu tonu care nici de on. dnu ministru-presiedinte n'a fost esceptionatu si totusi vorbirea lui a intempínatu o seria intréga de atacuri, recunoscu — aici in casa in modu cuviintiosu, potrivit cu seriozitatea causei, dar afara de casa, in presa intr'unu tonu nepotrivitu suspitionandu pre dlu deputatu cu aceea, ca pasiesce cu pretensiuni nelegali. — Eu on. casa! recunoscu tonulu reconciliatoriu, ce s'a manifestatu deastadata aici in camera, dar dorere! vedu, si acum s'au víritu torrentulu siovinisticu domnitoriu, că existu inca ne-intielegeri de insemnate in cestiunea nationalitatiloru. Permeteti-mi ca spre delaturarea nentielegiloru se facu unele reflexiuni asupra cuventariloru de alaltieri a dloru

*) Facemu atenti pre initiatorii acestei reuniuni, ca spre a poté sustá este de lipsa, că reuniunea se aiba statate in regula, si firm'a reuniunii trebuie inprotocolata la tribunalu. Redactiunéa.

deputati conte Apponyi Albert si Szilágyi Dezső. Dlu deputatu c. Apponyi Albert — precum dise — a auditu cu ingrijire din vorbirea condeputatului Gurbanu, că densulu adeca dlu deputatu Gurbanu — iea in nume de reu, ca prin mijloce de statu in antâi'a linia se tinde la latirea culturai magiare. Permeteti-mi dle condeputatu! a observă, ca eu nici de cum n'am potutu scôte din cuventarea on. deputatu Gurbanu aceea, ca densulu iea in nume de reu ca in antâi'a linia se redica institute magiare prin statulu magiaru. Densulu numai se plange, ca de ore-ce s'au adusu atâte jertfe pentru infintiarea instituteloru magiare, pentru crescerea nationalitatiloru in limb'a loru propria — conform postulatelor legii — nu s'a facutu chiar nimica. CREDU ON. CASA! că in privinti'a acést'a dlu deputatu Gurbanu are deplina dreptate. — Demustra apoi lui Szilágyi ca cultur'a nu póte fi numai pentru magiari, ci că statulu magiaru are detorinti'a a se ingriji si despre celelalte nationalitati din patria si a li intinde mijloce spre a se cultivă in limb'a loru. Oper'a nationalitatiloru contra suspitionatoriloru si apoi si-esprime credinti'a, ca la altu anu in bugetulu ministeriului instructiunei publice dlu ministru va prelininã sume considerabili si pentru institute nemagiare.

Contele Apponyi Albert nu se lasa in vina ci si-sustiene parerea sa despre nationalitati.

Vincentiu Babesiu reflectandu la afirmatiunea lui Szilágyi, ca nu massele poporului, ci numai unii individi sunt, cari ridica gravamine, si facu dificultati contra statului — dechiara, ca si la nationalitati se intempla intocm'a că si la magiari; barbatii adeveratei inteligentiei dau espressioni sentimentelor poporului.

S'a trecut apoi la celelalte pozitii spetiali, dintre cari mai insemnamu, ca la pozitii'a universitatii din Clusiu, deputatulu Petru Trutia a cerutu deslusiri in privinti'a catedrei de limba si literatura romana, si ministrulu i-a datu lamuriri, cari l'au liniscitu.

Celelalte pozitiiuni s'au primitu dupa cum le-au sta-veritu comisiunea financiara.

D i v e r s e .

* **Concertulu si balulu**, arangiatu de catra societatea „Progresulu“ de aici din Aradu, a fost cercetatut de unu publicu alesu si numerosu. Membrii societatii, atât pria concertu, cât si prin tianut'a loru demna in decursulu petrecerei au doveditu de nou, ca societatea in adeveru face progresu. Damele au fost parte mare in costumu nationalu. In decursulu pauzei 12 teneri imbracati in costumu nationalu au jecatu cunoscutulu jocu nationalu „Calusierulu“ si „Batut'a“ cu tota precisiunea.

* **Rectificare.** Din partile Vasicaului ni-se serie cu privire la notiti'a publicata de noi in nrulu 50 din anululu trecut, ca in Vasicau inca nu s'a infintiatu coru de plugari si nici biblioteca poporala; dar se lucra atât pentru infintilarea corului, cât si pentru infintiarea unei biblioteci; si astfelu scirea, ce ni s'a comunicatu a fost pripita. Speramu inse, ca ce nu s'a potutu face pana acum, se va face de aci inainte.

† **Necrologu.** Crud'a mórte in 1. Februaru a. c. v. la 6 ore postmeridiane, dupa unu chinu nespusu provenitu din nascerea de fiuu, seceră si rapí dintre cei vii pre *Elisavet'a Caton'a* nasc. *Stoian*, lasand in doliulu celu mai mare, pre iubitolu seu sociu *Ioan Caton'a*, preot asesoru consist. in Ciuntahazu, cottulu Biharii, — 10 fii ai sei si pre iubitiu parinti Nicolau Stoian si soci'a lui preotu in Chesintiu in Banatu. Inmormentarea ei o a esecutatu Rvsmulu Domnu Petru Suci, protterulu concerninte cu

asistenti'a aloru 8 preoti si 5 invetiatori, la 3 a l. c. 4 ore postmeridiane la carea a participatu unu numeru considerabilu de inteligenti — si credinciosi ai numitolu preotu remasu veduvu. Nespuse suspine si versari de lacrimi s'au observatu in inimele si ochii nu numai ai acelor'a ce a petrecutu remasitiile defunctei la loculu celu de odichna, cand au vediutu sicriulu ei incungiuratu de 10 fii ai ei mitutei plangand cu amaru si strigand: „Unde este mam'a nóstra? — Unde este cea ce ne-a chranitu, adapatu, curatitu si adapostitu pre noi? Unde este mil'a si mangaierea nóstra?! A muritu nu mai este! merge dela noi pentru totdeun'a, si ne lasa orfani, pustii si goli ca vai de noi!!! Se-i fie tierin'a usióra si memori'a binecuventata!

C o n c u r s e .

Pentru deplinirea postulu de protopresviteru alu **Lipovii**, devenitu vacantu prin abdicarea emeritulu protopresviteru a Reverendissimulu Domnu protopresviteru *Ioan Tieranu*, — se escrie concursu, conform decisulu luat in siedinti'a plenaria a Venerabilulu Consistoriu eparchialu, tienuta la 19. Noemvre 1885 sub Nrulu 4030. Plen. ex 1885, cu terminu de 40 zile dela prim'a publicare in fól'a „Biseric'a si Scol'a.“

Emolumintele, impreunate cu acestu postu sunt urmatórele:

a) Din parochia:

Venitele parochiei protopresviterale din Lipov'a constatatóre: din un'a sesiune de pamentu, birulu si stólele indatinate, cari tóte se computa in sum'a de 677 fl. 50 cr. val. austr.

b) Din protopresviteratu:

- 1) Dela siedulele de cununia câte 2 fl.
- 2) Birulu protopresviteralu,
- 3) Dela visitatiunea canonica tax'a indatinata de 5 fl.
- 4) Spesele cancelariei protopopesci 120 fl., cari venite protopopesci se computa in sum'a de 1243 florini v. a. Deci intregu venitul face sum'a de 1920 florini 50 cruceri v. a.

Din aceste emoluminte, alegându-lu protopresviteru, conform decisulu Consistorialu sus provocatu; — este detoriu a dá jumatate protopresviterulu emeritu Reverendissimulu Domnu Ioanu Tieranu, pre totu timpulu cât va fi in vietia.

Doritorii de a ocupá acestu postu, suntu pofiti a-si adresá recursele loru comitetulu protopresviteralu alu Lipovii, a-le instrua cu documintele recerute in §-ulu 53 din statutulu organicu si Regulamentulu pentru deplinirea protopresviteratelor, votatu de sinodulu eparchialu aradanu din a. 1873, si anume: ca pre lenga sciintiele teologice, posedu si cele juridice séu baremi filosofice, ori 8 clase gimnasiale, si că suntu binemeritati pre terenulu bisericescu, — mai adaugandu-se si aceea, ca recurentii, cari vor dovedí mai multa calificatiune, decât cea prescrisa de lege, vor fi preferiti.

Recursele astmodu instruite sunt a se trimite subscrisulu comisariu in Tótvárad per Soborsin pana la terminulu indicatu.

Lipov'a din siediti'a Comitetulu protopresviteralu, tienuta in 6/18 Februaru 1886.

Vasilii Belesia, m. p.

Ioan Tuducescu, m. p.

presied. comit. protop. ca com. cons.

notariu.

—□—

Se escrie concursu pentru deplinirea parochiei vacante de clas'a II-a din **Darvasin**, protopresviteratulu Oradii-mari, cu terminu de alegere pe **Duminea in 9/21. Martiu 1886.**

Emolumintele sunt :

1. Cas'a parochiala cu intravilanulu pretiuita in 40fl.
2., 50 jugere pamentu aratoriu, fenatiu si pasiune
pretiuitu in 350 fl.

3. Bucate : 10 cubule grâu si 10 cubule ordiu pre-
tiuite in 100 fl.

4. Bani de claca 20 fl.

5. Venitele stolari 90 fl. Sum'a totala 600 fl.

Recurrentii vor avé recursele loru instruite cu docu-
minte prescise de stat. or. si §-lu 15. lit. b) din regu-
lamentulu pentru parochie, adressate comitetului parochialu
din Darvasiu, a-le tramite subscrisului administratoru pro-
topopescu in Zsáka u. p. Furta, pana in 4/16. Martiu a.
c., avendu pana la alegere a-se presentá in S. Biserica din
Darvasiu, spre a-si aretá desteritatea in celea bisericesci.
— Se observá cá contributiunea directa erariale dupa pa-
mentulu parochialu o va solví preotulu alegendu.

Darvasiu 3/15. Fauru 1886.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu : TOM'A PACALA m. p. adm. prot.

—□—

Pentru statiunea invetiatorésca din Comun'a Cabesci,
in urmare decisului Consistorialu din 31. Octomvre Nr.
880. sc. a. t. 885 se escrie concursu pe langa urmatórele
beneficii ; 1. In bani gat'a 120 fl. v. a. 2-a in bucate 12.
cubule $\frac{1}{2}$ grâu $\frac{1}{2}$ cucuruзу, 3-a Patru stengeni de lemne
din care este de a-se incaldi si scól'a. 4-a Cvartiru liberu
cu gradina.

Doritorii de a recurge la acést'a statiune invetiato-
résca au a-si substerne suplicele adresate Comitetului pa-
rochialu subscrisului protopresviteru si inspectoru scolaru
pana in 27. Februariu éra in 28. Februariu se ve va tie-
nea alegerea.

Datu in Beinsiu la 23. Ianuariu 1886.

Comitetulu parochialu

In contielegere cu mine : ELI'A MOGA, m. p. protopresvi-
terulu Beinsiuului.

—□—

Pentru deplinirea definitiva a parochiei Spinusiu cu
fili'a Popmezeu, din protopresviteratulu Beinsiuului — in ur-
mare decisului Consistorialu din 21. Fauru a. t. 1883
Nr. 169 B. — escriindu-se pana acum de doue ori con-
cursu — si neafiandu-se nici unu recurrentu, — se escrie con-
cursu nou pe langa urmatórele beneficii parochiale :

1) Pamentulu parochialu 12 h. catastrale.

2) Dela tóta casa $\frac{1}{2}$ mesura cucuruзу sfarmatu —
Nrulu caselor in parochi'a matre 90, éra in fili'a Pop-
mezeu 60 Nre.

3) Tóta cas'a un'a di de lucru.

4) Stolele indatinate.

5) Cvartiru onestu cu gradina — esarendatu prin Co-
mitetulu parochialu, — pana in primavara ce se va edificá
cas'a parochiala.

Doritorii de a ocupá acést'a parochia de a III-a clasa
— au a-si trimite suplicele instruite conform regulamentu-
lui pentru parochii — subscrisului pana la 15/27. Febru-
ariu a. c., — éra alegerea se va tiea in 16/28. Februariu ;
avendu pana la alegere a-se presentá in vre-o Dumineca
sau serbatóre la biseric'a din careva comuna, spre a-si a-
retá desteritatea in celea bisericesci.

Datu in siedinti'a Comitetului parochialu,

Spinusiu-Popmezeu, tienuta la 12/24. Ianuariu 1886.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine : ELI'A MOGA, m. p. protopresvi-
terulu Beinsiuului.

—□—

Pentru ocuparea postului invetiatorescu dela scól'a
gr. or. rom. din Lalesintiu, prot. si inspect. Lipovei, se
escrie concursu cu terminu de alegere pana la 16. Febru-
ariu st. v. a. c.

Emolumintele sunt :

1) 300 fl. v. a. salariu in bani.

2) 6 fl. spesele conferintei invetiatoresci.

3) 4 jugere pamentu aratoriu.

4) 10 orgii de lemne, din care se va incaldi si scól'a.

5) 6 fl. pentru scripturistica.

6) Dela inmormentari unde va fi pofitu 20 cr.

7) Cortelu liberu cu gradina de legumi intravilanu,
si $\frac{3}{4}$ jugeru livada estravilanu.

Doritorii de a ocupá acestu postu, au se documen-
teze ca posedu testimoniu de preparandia si qualificatiune
distinsu, si esamenu din limb'a magiara.

Recursele astfelii instruite si adresate Comitetului
parochialu din Lalesintiu, sunt a se tramite subscrisului
in Lipov'a, si pana la alegere a se presentá in vr'o Du-
mineca séu serbatóre in biseric'a locala, spre a-si aretá
desteritatea in tipiculu si cantarile bisericesci.

Lalesintiu in 19 Ianuariu 1886.

In contielegere cu Comitetulu parochialu.

Cristorfor Giuchiciu, m. p.

inspectoru scolaru.

—□—

Pe bas'a decisului V. Consistoriu diecesanu din Arad
de dto 28. Noemvrie Nr. 4290 ex 1885 comitetulu pa-
rochialu din Almasiu fiindu indreptatita la escrierea de con-
cursu pe ambe statiunile invetiatoresci din Almasiu — con-
form conclusului seu din 14. Ianuariu 1886 prin acést'a
escrie concursu pe ambe statiunile invetiatoresci paralele
din comun'a Almasiu, — protopresbiteratulu Buteni, — pe
langa observarea unoru conditiuni staverite de comitetulu
parochialu, in meritul de a-se sustinea bun'a armonie
intre fitorii invetiatori alesi.

Emolumintele inpreunate cu aceste dóue statiuni pa-
ralele — sunt urmatórele :

1) In bani gata 290 fl. 50 cr. v.

2) 22 sinice grâu,

3) 13 sinice cucuruзу,

4) 22 stingini lemne de focu din care au a-se in-
caldi si salónele scolare.

5) Cvartire libere pentru ambii invetiatori si câte $\frac{1}{2}$
gradina pentru unulu.

6) Dela inmormentari unde va fi pofitu 40 cr. v. a.

Computandu tóte aceste beneficii in bani, si impar-
tiendu-se in modu egal, — cade pe fiesce-carele celu pu-
tieniu 300 fl. v. a.

Doritorii de a ocupá veri un'a din aceste dóue sta-
tiuni, — sunt pofiti recursele șale — instruite cu tóte do-
cuminte corespunzátore in intielesulu instructiuniloru le-
gali, adresate catra comitetulu parochialu din Almasiu ale
trimite per Al-Csil in Dieci subscrisului inspectoru scola-
riu cá comisariu consistorialu nainte de diu'a alegeri cu
8 (optu) dile.

Terminulu de alegere se defige pe diu'a de 17. Fe-
bruariu st. v. 1886.

Din siedinti'a comitetului parochialu,

Almasiu, la 14. Ianuariu st. v. 1886.

Georgiu Lupsi'a, m. p.

inspectoru scol. comisariu consistorialu.

—□—